

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3080/2021. (III. 4.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VIII.20.045/2019/15. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Debreczi Géza ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria Pfv.VIII.20.045/2019/15. számú közbenső ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.045/2018/13. számú rész- és közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és az indítványban foglaltak az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó (az alapügy I. rendű alperese) által bérbe adott lakás bérlője 2011-ben szénmonoxid-mérgezés következtében a lakásban elhunyt. A szénmonoxid felszaporodást a szomszédos ingatlanhoz tartozó, 2007-ben a III. és VI. rendű alperesek által szakszerűtlenül elvégzett kéménybélélesi munka okozta, amely során gondatlanságból elzárták az indítványozó lakásának égéstermék kivezetőjét. A lakásban 2007 és 2011 között nem történt meg a kötelező kéményseprő-ipari közszolgáltatás keretében a kémény ellenőrzése, mert a FŐKÉTÜSZ Kft. munkatársai ezen időszak alatt a lakásba nem jutottak be, erről a katasztrófavédelmi hatóságot rendszeresen tájékoztatták.
- [4] Az elhunyt bérlő két családtagja vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt pert indított. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék rész- és közbenső ítéletével a IV. rendű (FŐKÉTÜSZ Fővárosi Kéményseprőipari Nonprofit Kft.) és V. rendű (Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság) alperesek kártérítési felelősségét állapította meg. A bíróság a IV. rendű alperes terhére róta az ellenőrzések elmaradását, mivel álláspontja szerint amennyiben az évek során csak egy alkalommal a rutinellenőrzést elvégzi, úgy a kémény korlátozott átjárhatóságát észleli és a baleset nem következett volna be. Az V. rendű alperes tekintetében felróhatóan ítélte, hogy a hatósági átjelentés ellenére a szükséges intézkedések megtételét elmulasztotta, amelynek következtében az indítványozó nem szerzett tudomást arról, hogy a kéményellenőrzés nem történt meg. A bíróság álláspontja szerint a III. és VI. rendű alperesek munkaviszony keretében követték el a jogsértést, így a munkáltató felelőssége miatt őket nem terhelte kártérítési felelősség. Az indítványozó felelősségének megállapítását mellőzte, ezért vele, valamint a III. és VI. rendű alperesekkel szemben a keresetet elutasította.
- [5] A felperesek, valamint a IV. és V. rendű alperesek fellebbezésére másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú döntést részben megváltoztatta és megállapította az indítványozó, valamint a IV–V. rendű alperesek egyetemleges felelősségét. A másodfokú ítélet szerint az indítványozó mint tulajdonos a 27/1996. (X. 30.) BM rendelet 18. § (1) bekezdés a) pontja és a kötelező kéményseprőipari-közszolgáltatásról szóló 74/1997. (XII. 30.) Fővárosi Közgyűlési Rendelet (a továbbiakban: Főv. Kgy. rendelet) 7. § (1) bekezdése alapján köteles a kéményseprő-ipari közszolgáltatási tevékenység ellátásából fakadó munkálatok elvégzését tűrni és a munka akadálytalan, biztonságos végzéséhez szükséges előfeltételeket – így az érintett helyiségekbe való bejutás lehetőségét – biztosítani. A IV. rendű alperes az értesítési kötelezettségének nem megfelelően tett ugyan eleget, ez azonban nem mentesíti a felelősség alól az indítványozót, aki figyelmen kívül hagyta, hogy a lakásában évek óta nem történt meg a kémény ellenőrzése. Érvelése szerint az indítványozónak meg kellett volna győződnie arról, hogy erre sor került-e, a lakás tényleges használójától meg kellett volna követelnie az ennek elvégzését igazoló jegyzőkönyv felmutatását, ennek hiányában pedig lépéseket kellett volna tennie a szolgáltató irányába a kéményellenőrzés elvégzése érdekében, azonban ezt elmulasztotta. Összességében arra a következtetésre jutott, hogy

az indítványozó a kémény ellenőrzésére irányuló munka elvégzése során nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ezen felróható magatartásával okozati összefüggésben a felpereseket ért kárt – a közös károkozásból kifolyólag a IV–V. rendű alperesekkel egyetemlegesen – köteles megtéríteni.

- [6] A Kúria közbenső ítélete a jogerős rész- és közbenső ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria maradéktalanul egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy az indítványozó bérbeadó tulajdonosként a kémény ellenőrzésére irányuló munka elvégzése során nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, ami a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 339. §-a szerinti kárfelelősségét megalapozza. Alapítvánnyal hivatkozott az indítványozó arra, hogy a másodfokú bíróság által felhívott jogszabályok az ellenőrzésről való értesítés hiányában nem teremtenek kötelezettséget számára az ellenőrzés elvégzésére. Nem mentesíti a felelősség alól az sem, hogy a IV. rendű alperes nem tett eleget megfelelően az értesítési kötelezettségének. A lakás tulajdonosaként a jogszabályi előírás ellenére figyelmen kívül hagyta, hogy az évenkénti kötelezettség ellenére a lakásában évek óta nem történt meg a kémény ellenőrzése. A Kúria rámutatott, hogy a Főv. Kgy. rendelet 7. § (4) bekezdése szerint a tulajdonos köteles a használatot értesíteni a bejelentett kéményseprő-ipari munka végzésének időpontjáról. A Kúria álláspontja szerint tulajdonosként a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) bekezdésére figyelemmel is köteles volt a kéményellenőrzés lehetőségének biztosítására a lakásban található gázüzemű berendezések biztonságos használatának biztosítása érdekében.
- [7] 2.2. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, XV. cikk (1) bekezdésére, XXIV. cikkére, a XXVIII. cikk (1), (4) és (7) bekezdéseire, valamint 28. cikkére hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt a megjelölt döntésekkel szemben.
- [8] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, illetve a XV. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban az indítványozó nem adott elő indokolást, a XXIV. cikk (1) bekezdésére való hivatkozást pedig – az Alkotmánybíróság főtktárának felhívása alapján átdolgozott indítványában – mellőzte.
- [9] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog körében az indítványozó azt kifogásolta, hogy a Kúria jogalkalmazása során nem érvényesült az ellenőrzésről való értesítésre vonatkozó „tudomásszerzés garanciája”. Aggályosnak tartja, hogy bár a bíróságok a IV–V. rendű alperesek tekintetében a jogszabályokban rögzített „értesítési lánc” megsértését megállapították, e tényt mégis figyelmen kívül hagyva állapították meg kártérítési felelősségét egy általános polgári jogi alapelv alkalmazásával.
- [10] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésének sérelme vonatkozásában előadta, hogy a bíróságok az általában elvárhatóság elvéből levezetve, a nem definiált „lépéseket kellett volna tennie” fordulattal állapították meg felelősségét, amely valószínűsíthetően a közszolgáltató szerv, illetve a hatóság valamiféle ellenőrzését, felügyeletét, beszámoltatását jelentheti. Érvéle szerint ilyen kötelezettséget jogszabály nem írt elő számára, tehát jogszabályi rendelkezés hiányában állapították meg felelősségét.
- [11] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való jog megsértését is állította, arra hivatkozva, hogy álláspontját szóban, rendes jogorvoslati fórum előtt nem fejthette ki, erre csak a rendkívüli jogorvoslati eljárás korlátozott, kontradiktórus jelleget nélkülöző keretei között került sor.
- [12] Az Alaptörvény 28. cikkére hivatkozással az indítványozó kifejtette, hogy a megjelölt bírói döntések jogértelmezése ellentétes a „józan ész” követelményével, hiszen a hirdetmény vagy levélládába dobott értesítés nyilvánvalóan csak a lakás jogszabályban is jelölt használatjának (lakó, bérlő) értesítését szolgálhatja, a tulajdonos kötelezettsége és felelőssége csak az értesítés második szakaszának, annak lakcímén való hatósági értesítést követően lépnek be.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [14] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, az ügy érdemében született sérelmezett bírói döntéseket, továbbá az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint – az alábbi kivételektől eltekintve – azok indokolását. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szolgáló eljárás I. rendű alperese volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

- [15] Az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető az indítványozó olyan Alaptörvényben biztosított jogának, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panasz lehetne benyújtani {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [16] Az indítványozó a XXIV. cikket az átdolgozott panaszában már nem hívta fel, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, illetve a XV. cikk (1) bekezdése sérelmét pedig csak állította, de egyszerű megjelölésén túl egyáltalán nem indokolta. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [17] A kifejtettek alapján az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezések közül csak az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1), (4) és (7) bekezdésére alapított elemek tekintetében felel meg a panasz a határozott kérelem valamennyi követelményének [Abtv. 52. § (1b) bekezdés].
- [18] 3.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [19] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [20] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}.
- [21] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdései vélt sérelme körében az indítványozó azt a bírói álláspontot vonta kritika alá, amely szerinte nem megfelelően értékelte a kézbesítési szabályok megsértését, és jogszabályi alap nélkül alkalmazta rá az általános kárfelelősségi szabályt.
- [22] A fentiekből kitűnik, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bíróság által alkalmazott jogszabályok körét, a bírói mérlegelés és törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseket vitatja. Az indítványozó tehát valójában nem alkotmányossági szempontból kérte a megjelölt döntések megsemmisítését, hanem azt kívánta elérni, hogy az alapeljárásban elfoglalt bírói álláspontot szakjogi felülmérlegeléssel változtassa meg az Alkotmánybíróság {lásd: 3338/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az indítványozó által felvetett alkotmányjogi jelentőségű kérdések tekintetében az Alkotmánybíróság szintén megállapította, hogy azok a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó szakjogi kérdésekre irányulnak.
- [23] Az Alkotmánybíróság jogköre – a fentiekben hivatkozottak szerint – arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban foglaltakra tekintettel a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog tartalmával a konkrét esetben nem áll alkotmányjogi összefüggésben {lásd: 3242/2015. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [24]}. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogorvoslathoz való alapjog alkotmányos védelmi köre ugyanis a rendes jogorvoslatokra terjed ki {lásd: 3266/2020. (VII. 3.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmét arra tekintettel állította, hogy a másodfokú döntés által megállapított felelősségét csak a felülvizsgálati eljárás korlátozott, kontradiktórius jellegű keretei között volt lehetősége vitatni, álláspontját szóban, rendes jogorvoslati fórum előtt nem fejthette ki, ami szerinte szükségszerűen rá nézve hátrányos döntéshez vezetett.
- [25] Az Alkotmánybíróság az indítványozó XXVIII. cikk (7) bekezdésével kapcsolatos érveit – tartalma szerint kezelve – ugyancsak a XXVIII. cikk (1) bekezdésének keretei között tudta vizsgálni.
- [26] A fentiek figyelembevételével az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozó felelősségének megállapítására vonatkozóan már a felperesek keresete és fellebbezése is tartalmazott kérelmet, ezzel szemben az indítványozónak az első- és másodfokú eljárás során nyilvánvalóan volt alkalma kifejteni álláspontját. A tényállást

az elsőfokú bíróság állapította meg, amely alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú döntéstől eltérő jogértelmezés és bizonyítékértékelés mellett állapította meg az indítványozó felelősségét. Az indítványozó mindezek helyességét vitató álláspontját az Alkotmánybíróság már jelen végzés [19]–[23] bekezdései alatt értékelte. Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az indítványozó nem adta indokát annak, hogy a felülvizsgálati eljárás szerinte korlátozott jellege és a szóbeli érvelés lehetőségének hiánya milyen kihatással lehetett a kúriai döntés érdemére. A Kúria részletesen vizsgálta a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat és kimerítő indokolást adott arra nézve, hogy miért értett egyet a jogerős döntéssel. Ekként nem merült fel arra vonatkozó kétség, hogy a felülvizsgálati eljárás során sérült volna az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való joga.

[27] Az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[28] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére azt visszautasította.

Budapest, 2021. február 16.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1302/2020.

